

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра східної і слов'янської філології

ПРОГРАМА

АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ
З ПОЛЬСЬКОЇ / ЧЕСЬКОЇ МОВИ

для здобувачів вищої освіти

з освітньо-професійних програм:	Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад
спеціальності	035 Філологія
спеціалізацій:	035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Форма здобуття освіти:	денна

КИЇВ – 2023

Програма атестаційного іспиту з польської / чеської мови для здобувачів вищої освіти з освітньо-професійних програм: Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад; Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізації 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська. Ступінь вищої освіти: бакалавр. Форма здобуття освіти: денна /
Укладачі: Н. Є. Мінєнкова, О. О. Ващенко. – Київ : Вид. центр КНЛУ, 2023. – 28 с.

Укладачі:

Мінєнкова Н. Є. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри східної і слов'янської філології;

Ващенко О. О. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри східної і слов'янської філології.

Рецензенти:

Стахнюк Н. О. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри слов'янської філології та загального мовознавства Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Баган М. П. – доктор філологічних наук, професор, завідувачка кафедри української філології Київського національного лінгвістичного університету.

**Затверджено на засіданні кафедри східної філології 30 серпня 2023 р.,
протокол № 1**

Завідувач кафедри: д. філол.н., проф. Валігура О. Р.

**Затверджено на засіданні вченої ради факультету східної і
слов'янської філології 11 вересня 2023 р., протокол № 1**

Декан факультету: к. філол. н., доц. Сорокін С. В.

**Затверджено на засіданні вченої ради Київського національного
лінгвістичного університету протокол № 5 від 24 жовтня 2023**

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
1. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР» НА 4 АТЕСТАЦІЙНОМУ ІСПИТІ З ПОЛЬСЬКОЇ/ЧЕСЬКОЇ МОВИ	4
2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ПОЛЬСЬКОЇ/ЧЕСЬКОЇ МОВИ.....	10
2.1. Екзаменаційна письмова робота	10
2.1.1. Виконання письмової частини у дистанційному форматі	11
2.2. Усна частина іспиту	12
2.2.1. Перше завдання усної частини іспиту	13
2.2.2. Друге завдання усної частини іспиту	13
2.2.3. Третє завдання усної частини іспиту.....	14
2.2.4. Виконання усної частини у дистанційному форматі.....	17
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР» НА АТЕСТАЦІЙНОМУ ІСПИТІ З ПОЛЬСЬКОЇ/ЧЕСЬКОЇ МОВИ.....	19
3.1. Оцінювання письмової частини відповіді. Параметри та критерії оцінювання письмової частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови	19
3.2. Оцінювання усної частини відповіді.....	20
3.3. Підсумкова оцінка за атестаційний іспит з польської/чеської мови.....	23
Складниками атестаційної оцінки відповідей студента на атестаційному іспиті є:	23
4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ПОЛЬСЬКОЇ/ЧЕСЬКОЇ МОВИ	24

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестаційний іспит з польської/чеської мови для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» має на меті визначити готовність студентів-випускників бакалаврату до здійснення професійних функцій перекладача іноземної мови. У межах цього іспиту перевіряється та оцінюється науково-теоретична і практична підготовка майбутніх бакалаврів з польської/чеської мови, а саме сформованість комунікативних, перекладацьких навичок й умінь, необхідних перекладачеві в його професійній діяльності.

До складання атестаційного іспиту з польської/чеської мови за ступенем вищої освіти «бакалавр» допускаються студенти IV курсу, які виконали всі вимоги навчального плану, зокрема навчальних програм з курсу польської/чеської мови, теоретичних курсів граматики, історії мови, лексикології, стилістики, перекладознавчих дисциплін (практичний курс перекладу, усний двосторонній переклад). Уміння і навички студентів-випускників бакалаврату згідно з європейськими нормами мовної освіти мають відповідати рівню B2.

Програма атестаційного іспиту з польської/чеської мови для здобувачів вищої освіти за ступенем «бакалавр» розрахована на студентів, які закінчують Київський національний лінгвістичний університет за денною (стаціонарною) формою здобуття освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізаціями 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, освітньо-професійними програмами: Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад; Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад.

Для проведення атестаційного іспиту з польської/чеської мови організовується екзаменаційна комісія з атестації здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» у складі голови та членів комісії. Комісія створюється щорічно наказом ректора і діє протягом календарного року. У програмі атестаційного іспиту з польської/чеської мови для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізаціями 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, освітньо-професійними програмами: Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад; Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад за ступенем вищої освіти «бакалавр» враховано вимоги кредитно-модульної системи організації навчального процесу, рекомендації Ради Європи з мовної освіти, вимоги Європейської кредитно-трансферної системи.

1. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР» НА АТЕСТАЦІЙНОМУ ІСПИТІ З ПОЛЬСЬКОЇ/ЧЕСЬКОЇ МОВИ

Атестаційний іспит з польської/чеської мови передбачає перевірку й оцінку сформованості в студентів-випускників бакалаврату фахової компетенції: комунікативної, соціокультурної, професійної тощо. Випускники повинні володіти

комунікативними вміннями й навичками, знаннями з теоретичних аспектів лінгвістики, вмінні реалізувати здобуті знання у майбутній професійній діяльності.

Завдання атестаційного іспиту з польської/чеської мови полягають у перевірці й оцінці сформованих у студентів компетентностей, а саме:

інтегральної компетентності:

здатність розв'язувати *складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу)* в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорії та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

За ОП Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад

ЗК 14. *Здатність усвідомлювати організаційне та правове підґрунтя для здійснення фахової, перекладацької та науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті та захисту інтелектуальної власності на її результати; дотримуватися правил академічної доброчесності.*

ЗК 15. *Уміння цінувати різноманіття мов та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.*

За ОП Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад

ЗК 14. *Здатність цінувати та поважати етнокультурне розмаїття та мультикультурність.*

ЗК 15. *Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.*

фахових компетентностей:

- ФК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).
- ФК 4.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
- ФК 5.** Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.
- ФК 6.** Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- ФК 7.** Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
- ФК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- ФК 9.** Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
- ФК 10.** Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ФК 11.** Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- ФК 12.** Здатність до організації ділової комунікації.

за ОП - Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад

ФК 13. Здійснювати літературне редагування перекладів і текстів різних стилів та жанрів з польської / другої іноземної мови українською та навпаки.

ФК 14. Здатність розуміти сутність польської мови як мови нацменшин у багатокультурному регіоні пограниччя.

ФК 15. Здатність здійснювати кваліфікований усний та письмовий переклад текстів різних жанрів і стилів.

ФК 16. Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.

за ОП - Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад

ФК 13. Усвідомлення чеської мови як особливої знакової системи, її природи та функцій на фонетичному, лексичному і, граматичному рівнях; уявлення про генетичну та структурну типологію мов світу.

ФК 14. Здатність до здійснення повного й адекватного письмового та усного (послідовного) перекладів текстів різних жанрів і стилів із чеської, другої західноєвропейської мов українською та навпаки, створювати письмовий та усний перекладацький супровід міжкультурної фахової комунікації.

ФК 15. Здатність до організації ділової комунікації чеською мовою.

ФК 16. Здатність сприймати українськомовний та іномовний (з чеської, західноєвропейської мов) текст для здійснення усного послідовного перекладу, володіти основами перекладацького скоропису та аудіовізуального перекладу.

програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

за ОП - Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад

ПРН 20. *Знати правове підґрунтя та мати навички організації фахової та науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті та захисту інтелектуальної власності на її результати; дотримуватися правил академічної доброчесності.*

ПРН 21. *Демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм польської мови та другої іноземної мови в усному та письмовому різновидах у широкому спектрі контекстів згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти.*

ПРН 22. *Вміти використовувати комплекс фахових знань, умінь і навичок, необхідних у всіх видах перекладацької діяльності.*

ПРН 24. *Здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення у процесі практичної діяльності.*

за ОП - Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад

ПРН 20. *Демонструвати знання орфоепічної, лексичної, граматичної, орфографічної, пунктуаційної, акцентуаційної та стилістичної норм чеської мови на рівні B2, другої західноєвропейської мови на рівні B2 в усному та письмовому різновидах у широкому спектрі контекстів і соціального оточення згідно із Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти.*

ПРН 21. *Демонструвати системне знання принципів професійної діяльності перекладача, основних аспектів перекладознавчої галузі, основних проблем та етапів розвитку перекладознавства, загальних і часткових теорій перекладу, категорій і видів перекладу з чеської, другої західноєвропейської мови.*

ПРН 22. *Здійснювати науковий аналіз мовного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення у процесі практичної діяльності, виконуючи переклади різножанрових текстів з чеської, другої західноєвропейської мови та навпаки.*

Очікувані результати полягають у тому, що на атестаційному іспиті зі слов'янської мови для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізаціями 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, освітньо-професійними програмами: Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад; Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад за ступенем вищої освіти «бакалавр», студенти мають продемонструвати:

- вільне володіння слов'янською мовою (польською, чеською) та її теоретичною базою, зокрема знанням фонетики, морфології, лексикології, словотвору, синтаксису, стилістики і, відповідно, володіння орфоепічною, лексичною та граматичною нормами, а також нормами побудови тексту й контексту;
- знання й розуміння системи мови, загальних властивостей літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміння застосовувати ці знання у професійній діяльності;
- знання норм літературної мови та вміння їх застосовувати у практичній діяльності;
- аналіз мовних одиниць, визначення їхньої взаємодії та характеризовування мовних явищ і процесів, що їх зумовлюють;
- використання слов'янської мови в усній та письмовій формі, у різних жанровостильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;
- здійснення лінгвістичного, літературознавчого та спеціального філологічного аналізу текстів різних стилів і жанрів;
- демонстрування та застосування філологічних знань для розв'язання професійних завдань у галузі перекладознавства та в інших сферах професійної реалізації;
- здійснення літературознавчого аналізу текстів різних стилів і жанрів.

При складанні атестаційного іспиту з польської/чеської мови здобувачі вищої освіти мають обов'язково дотримуватися **академічної доброчесності**, що передбачено Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти, денна і заочна форми здобуття освіти) (<http://surl.li/esqgi>), затвердженого ухвалою вченою радою університету 29 вересня 2022 року протоколом №3.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і визначених Законом України «Про вищу освіту» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час складання атестаційного іспиту з польської/чеської мови передбачає: посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання правдивої інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до закону України «Про освіту» порушенням академічної доброчесності під час складання атестаційного іспиту вважається: академічний плагіат; фабрикація; фальсифікація.

Плагіатом вважається: дослівне відтворення тексту (послідовності набору не менше трьох речень), зокрема шляхом перекладу, з книг, статей, Інтернет-ресурсів чи інших джерел без належного оформлення цитування; парафраза – переказ своїми словами тексту іншого автора, суть якого полягає в заміні слів і знаків без посилання на джерело; компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання з різних джерел без внесення в нього змін і посилань на авторів; нанесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) без належного цитування.

2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ПОЛЬСЬКОЇ/ЧЕСЬКОЇ МОВИ

Зміст атестаційного іспиту з польської/чеської мови для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізаціями 035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035.038 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська, освітньо-професійними програмами: Польська мова і література, друга іноземна мова, переклад; Чеська мова і література, друга іноземна мова, переклад за ступенем вищої освіти «бакалавр» містить завдання з курсу польської/чеської, практичного курсу перекладу, теоретичних мовних дисциплін, тобто дисциплін професійно-орієнтованого циклу освітньої програми підготовки бакалавра. Атестаційний іспит з польської/чеської мови складається з двох частин: письмової та усної.

2.1. Екзаменаційна письмова робота

Усній частині атестаційного іспиту з польської/чеської мови, який проводиться на засіданні екзаменаційної комісії з атестації здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр», передують *письмова частина*. Письмова частина атестаційного іспиту з польської/чеської мови повинна продемонструвати набуту студентами мовну компетенцію. Письмова частина атестаційного іспиту з польської/чеської мови здійснюється у формі твору згідно із запропонованою темою (з коригуванням відповідно до конкретної мови – польської, чеської). Письмова частина атестаційного іспиту з польської/чеської мови виконується в перший день державних екзаменів всіма студентами випускних груп у присутності всіх членів екзаменаційної комісії з атестації здобувачів. Студенти, які одержали незадовільні оцінки з письмової частини іспиту, допускаються до складання усної частини іспиту. Оцінка, отримана за результатами письмової частини іспиту, є складовою єдиної атестаційної оцінки на іспиті. Перевірені письмові роботи зберігаються до закінчення атестаційних іспитів на відповідних кафедрах.

Час виконання письмової частини атестаційного іспиту – 2 академічні години.

2.1.1. Виконання письмової частини у дистанційному форматі

Виконання письмової частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови в умовах дії карантину проводиться дистанційно з використанням ІТ-технологій, а саме **платформи Microsoft Teams** відповідно до розкладу проведення атестації здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

Для забезпечення проведення письмової частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови секретар екзаменаційної комісії виконує функції модератора відеоконференції. До обов'язків модератора відео конференції входить:

- своєчасний початок відеоконференції зі складання атестаційного іспиту з польської/чеської мови;
- підключення до відеоконференції секретаря екзаменаційної комісії, інших членів екзаменаційної комісії;
- підключення до відеоконференції здобувачів вищої освіти на початку атестаційного іспиту;
- надсилання екзаменаційних білетів і матеріалів здобувачам вищої освіти, що складають атестаційний іспит;
- відключення від режиму відеоконференції тих здобувачів, що вже склали атестаційний іспит, а також тих здобувачів, що порушують порядок і процедуру проведення атестаційного іспиту з польської/чеської мови в дистанційному режимі;
- забезпечення завершення відеоконференції зі складання атестаційного іспиту з польської/чеської мови;
- інші функції, пов'язані із технічним аспектом забезпечення проведення атестаційного іспиту з польської/чеської мови.

Для забезпечення прозорого виконання письмової частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зобов'язані за 15 хвилин до початку письмової частини іспиту приєднатися до проведення конференції, щоб екзаменатори могли зафіксувати присутність студента. Встановлення особи під час письмової частини атестаційного іспиту відбувається шляхом пред'явлення здобувачем паспорта громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон або іншого документу, що посвідчує особу, секретарю екзаменаційної комісії через відеокамеру.

Письмова частина атестаційного іспиту з польської/чеської мови виконується здобувачами вищої освіти на чистому аркуші (аркушах) паперу, шапка екзаменаційної роботи оформлюється від руки відповідно до вимог. Екзаменаційна письмова робота **обов'язково** має бути закріплена власноручним підписом здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня. Під час проведення письмової частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови здобувачі вищої освіти зобов'язані постійно підтримувати відео- та аудіозв'язок з екзаменатором. Камера відеозв'язку має бути налаштована таким чином, щоб екзаменатори могли спостерігати за процесом виконання письмової частини, а саме: бачити здобувача вищої освіти та його роботу **для забезпечення академічної доброчесності** під час написання.

Користування сторонніми носіями інформації, у тому числі мобільними телефонами, іншими електронними засобами, крім того, який безпосередньо використовується для зв'язку з екзаменаторами, під час дистанційного проведення атестаційного іспиту заборонено. Під час виконання письмової частини атестаційного іспиту поруч зі здобувачем не можуть бути присутніми треті особи (в іншому випадку написання здобувачем письмової частини атестаційного іспиту припиняється). Для забезпечення прозорості проведення письмової частини атестаційного іспиту **ведеться відеозапис.**

У визначений розкладом час для проведення письмової частини атестаційного іспиту здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, екзаменатори оголошують тему твору, фіксують її у чаті відеоконференції **Microsoft Teams**. Після закінчення часу, відведеного на виконання письмової частини атестаційного іспиту, здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня фіксують виконану роботу на фотокамеру (фотокамеру мобільного телефону або інші засоби) та протягом **10 хвилин** після завершення письмової частини відправляють у файли групи команди атестаційного іспиту в **Microsoft Teams** виконане завдання письмової частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови. Назва файлу, що відправляється студентом для перевірки, повинна містити прізвище студента у форматі: Ivanenko_rusmova). Фотографія завдання письмової частини атестаційного іспиту, що надсилається екзаменатору, повинна мати чітку якість, бути зробленою при хорошому освітленні, для забезпечення адекватної перевірки письмової частини завдання. Якщо фотографія письмового завдання неякісна й не дозволяє екзаменаторам належно перевірити її, письмова частина атестаційного іспиту вважається не виконаною, а вступникові виставляється за неї бал "0".

Завдання письмової частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови перевіряються екзаменаторами в той самий день, отримані бали передаються секретарю екзаменаційної комісії. Перевірене завдання зберігається в окремому файлі з назвою у форматі "Ivanenko_rusmova_perevirena". Після завершення перевірки екзаменаційних робіт екзаменатор зобов'язаний передати електронні варіанти (фотографії) секретарю екзаменаційної комісії. Оригінали робіт і перевірені роботи групуються екзаменаторами в теки, закріплені за відповідними академічними групами, надсилаються секретарю екзаменаційної комісії. Перевірені письмові роботи зберігаються в електронному вигляді у секретаря екзаменаційної комісії.

2.2. Усна частина іспиту

Усна частина іспиту складається з трьох завдань:

Перше завдання: Читання, літературний переклад і переказ фрагмента оригінального тексту.

Обсяг уривка: 2000–2500 друк. знаків.

Друге завдання: Бесіда згідно із запропонованою комунікативною ситуацією (темою).

Обсяг висловлення: 15–20 речень.

Третє завдання: висвітлення теоретичного питання, що стосується дисциплін, вивчених протягом чотирьох років навчання (лексикологія, історія мови, стилістика, теоретична граматики).

2.2.1. Перше завдання усної частини іспиту

Читання, літературний переклад і переказ фрагмента оригінального тексту.

Обсяг уривка: 2000–2500 друк. знаків.

Відповідь студента передбачає підготовлене читання вголос 10–15 рядків тексту, а також його літературний переклад українською мовою і переказ польською/чеською мовою.

2.2.2. Друге завдання усної частини іспиту

Бесіда за запропонованою комунікативною ситуацією (темою).

Обсяг висловлення: 15–20 речень.

Під час бесіди студент повинен продемонструвати навички й вміння підготовленого монологічного і непідготовленого монологічного й діалогічного мовлення у межах запропонованої комунікативної ситуації (теми).

Тематика комунікативних ситуацій:

Польська мова

1. Najważniejsze dzieje historyczne Polski.
2. System polityczny współczesnej Polski.
3. Współczesna polska gospodarka.
4. Polska w systemie stosunków międzynarodowych.
5. Współczesne polskie środki masowego przekazu.
6. System edukacji w Polsce.
7. Polskie kino: filmy, aktorzy, reżyserzy.
8. Znani polscy malarze.
9. Polskie tradycje bożonarodzeniowe.
10. Polskie tradycje wielkanocne.
11. Obchodzenie Dnia Zmarłych w Polsce.
12. Polskie święta państwowe: tradycje i zwyczaje.
13. Polskie święta religijne: tradycje i zwyczaje.
14. Polskie święta rodzinne: tradycje i zwyczaje.
15. Polscy nobliści.
16. Polscy sportowcy.
17. W czym Polska jest najlepsza w Europie, a może i w świecie?
18. Co warto zwiedzić w Polsce?
19. Polskie pamiątki na liście UNESCO.
20. Polskie ślady Kijowa.
21. Polonia: stan, historia, język.
22. Język polskiej młodzieży.
23. Ulubiony polski film.
24. Ulubiony polski pisarz.

25. Ulubione miasto w Polsce.

Чеська мова

1. Povrch ČR (charakteristika povrchu, hranice; řeky, klimatické podmínky)
2. Doprava v ČR (druhy dopravy, jejich využití; městská doprava a její organizace)
3. Organizace státu, státní moc, orgány moci, volební systém, politické strany a hnutí
4. Zemědělství ČR (se stručnou informací o povrchu ČR a ekologii)
5. Průmysl ČR (se stručnou informací o povrchu ČR; ekologické problémy)
6. Sociální a zdravotní péče v ČR (výhody pojištění a připojištění)
7. Rozdělení ČR do krajů (charakteristika alespoň jednoho kraje - povrch, průmysl, zemědělství, doprava, ekologické problémy)
8. Turistika v ČR a její možnosti pro prezentaci i širší poznání země
9. Systém vzdělání v ČR (stručná informace o vzdělání dříve a dnes, povinnosti, práva a výhody studentů, významné osobnosti v tomto oboru)
10. Významná historická období českých dějin do konce 19. století
11. Charakteristika významných období 20. století
12. Vývoj české literatury (stručná informace se zaměřením na jedno období dle vlastní volby)
13. Vývoj českého malířství (stručná informace; charakteristika malíře, období dle vlastní volby)
14. Vývoj české hudby (stručná informace; charakteristika období nebo skladatele dle vlastní volby)
15. Filmová a divadelní tvorba (stručná informace; charakteristika filmu, divadla a osobnosti dle vlastní volby)
16. Folklorní tvorba (význam, projevy činnosti dříve a dnes, obyčejy, přísloví, svátky náboženské, rodinné a státní)
17. Sdělovací prostředky (jejich význam, možnost porovnání s uplatněním v zemi kandidáta)
18. Architektonické styly (procházka některými českými nebo moravskými městy nebo místy, která kandidát osobně poznal)
19. Praha - centrum kultury (procházka Prahou se zaměřením na umělecké památky, možnosti kulturního vyžití i příjemného odpočinku)
20. Významné české osobnosti z oblasti vědy, kultury, politiky, sportu; nositelé Nobelovy ceny
21. Příroda, ekologické problémy
22. Sport a my. Sportovat nebo cvičit
23. Výhody a nevýhody staří 24. Mají knihy budoucnost?
25. Peníze kazí charakter ano, či ne?

2.2.3. Третє завдання усної частини іспиту

Висвітлення теоретичного питання відповідно до навчальних дисциплін, вивчених протягом чотирьох років навчання (лексикологія, історія мови, стилістика, теоретична граматики).

Висвітлення теоретичного питання вимагає знання студентами основ теорії мови і її сучасного стану, що охоплені питаннями теоретичних дисциплін, вивчених за чотири роки навчання, зокрема, передбачає знання усіх рівнів системи мови (граматичного, лексичного, словотвірного), відповідних мовних засобів, а також їхньої стилістичної значущості. Відповідь здійснюється українською або відповідною польською/чеською мовою. Відповідь на теоретичне питання можлива із застосуванням фактичного матеріалу з тексту для читання (перше завдання екзамену), який може поставати як джерело фактичного матеріалу або як матеріал для додаткових (ілюстративних) запитань членів екзаменаційної комісії з атестації здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр».

Змістовна, логічна, чітка відповідь на теоретичне питання означає вміння показати смислові й структурні особливості мовних та мовленнєвих явищ, проілюструвати свою відповідь прикладами.

Відповідь на теоретичне питання передбачає також її професійну спрямованість, тобто коректне викладення теоретичного матеріалу з урахуванням норм володіння іноземною мовою, здатність та готовність студентів реалізувати одержані знання з теорії мови у своїй майбутній професійній діяльності.

Питання з теорії мови, які виносяться на усну частину атестаційного іспиту з:

ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Питання з теоретичної граматики

1. Rzeczownik jako część mowy. Kategorie gramatyczne rodzaju i liczby rzeczowników polskich a ukraińskich w ujęciu konfrontatywnym.
2. Przymiotnik jako część mowy. Odmiana, tworzenie form liczby mnogiej oraz stopniowanie przymiotników. Szyk przymiotnika przy rzeczowniku polskim.
3. Liczebnik jako część mowy. Odmiana i składnia liczebników głównych, porządkowych, zbiorowych, ułamkowych.
4. Charakterystyka czasownika jako części mowy. Czasowniki czynne i bierne, przechodnie i nieprzechodnie.
5. Obraz koniugacji polskiej.
6. Przysłówek jako część mowy. Rodzaje oraz stopniowanie.
7. Zaimek jako część mowy. Typy zaimków.
8. Tworzenie i funkcje struktur aglutynacyjnych czasowników (czasu przeszłego oraz trybu warunkowego). Źródła historyczne powstania struktur zlepkowych w języku polskim.
9. Tryb rozkazujący czasowników: tworzenie form osobowych, stylistyka stosowania w mowie potocznej i oficjalnej.
10. Tryb warunkowy czasowników.

Питання з лексикології

1. Wieloznaczność a homonimia. Kryteria rozróżniania. Polsko-ukraińska homonimia międzyjęzykowa.
2. Relacje synonimii a antonimii. Stara i nowa warstwa słownictwa polskiego: archaizmy i neologizmy.

3. Pojęcie frazeologizmu. Klasyfikacje frazeologizmów. Przykłady frazeologizmów z wybranym leksemem kluczowym.
4. Zapożyczenia w języku polskim. Typologie, chronologia i tło historyczno-kulturowe zapożyczeń.
5. Słownictwo terytorialnych odmian języka polskiego. Dialekty, gwary ludowe, regiolekty. Kaszubszczyzna. Słownictwo gwar miejskich.
6. Słownictwo polskich socjolektów o funkcji ekspresywnej, profesjonalno-komunikatywnej oraz o funkcji utajniania.
7. Sposoby tworzenia nazw wykonawców zawodów, nazw żeńskich, nazw abstrakcyjnych cech, przymiotników odrzeczownikowych na –ski, -cki, -dzki.

Питання з історія польської мови

1. Epoki i doby w dziejach języka polskiego. Ogólna charakterystyka. Epoka przedpiśmienna w historii języka polskiego.
2. Doba staropolska w historii języka polskiego. Najważniejsze zabytki z tego okresu (*Bulla Gnieźnieńska*, pieśń liturgiczna *Bogurodzica*, *Kazania Świętokrzyskie* i in.).
3. Znaczenie epoki Odrodzenia, pw. twórczości Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego dla rozwoju polskiego języka literackiego.
4. Reformacja w Polsce a rozwój języka. Działalność Komisji Edukacji Narodowej w sprawie oświaty ludu i rozwoju języka ojczystego. Język polskich romantyków.
5. Język polski w XX-XXI ww. (odzyskanie niepodległości; nowomowa czasów PRL-u; tendencje najnowsze w rozwoju języka polskiego: ekspansja języka angielskiego etc.).

Питання з теоретичної фонетики.

1. Podstawowe etapy kształtowania oraz uwarunkowania współczesnej ortografii polskiej. Najnowsze zmiany w ortografii polskiej.
2. Wymowa i jej znaczenie w opanowywaniu języka obcego. Technika nauczania wymowy.
3. Miejsca trudne w nauczanie języka polskiego, szczególnie Ukraińców. Samogłoski oraz spółgłoski trudne.

чеської мови

Morfematika

Pojem morfému; Typy morfů a morfémů; Nulový morf – morfologická nula; Předpony (prefixy); Slovotvorné předpony; Tvarotvorné předpony; Kořenové morfy a morfémy; Přípony (sufixy); Kmenotvorné přípony; Slovotvorné přípony; Tvarotvorné přípony; Postfixy; Interfixy

Morfologie češtiny

Podstatná jména

Skloňování podstatných jmen: Mužská životná; Mužská neživotná; Kolísání životnost/neživotnost; Ženská; Střední; Cizí a přejatá; Vlastní: osobní a zeměpisná

Přídavná jména

Skloňování přídavných jmen; Přídavná jména tvrdá; Přídavná jména měkká; Nesklonná přídavná jména; Přivlastňovací přídavná jména; Jmenné tvary přídavných jmen; Stupňování přídavných jmen

Zájmena

Zájmena osobní; Zájmena přivlastňovací; Zájmena ukazovací; Zájmena tázací; Zájmena vztažná; Zájmena neurčitá; Zájmena vymežovací; Skloňování bezrodých zájmen; Skloňování rodových zájmen

Číslovky

Druhy číslovek; Skloňování číslovek

Slovesa

Druhy sloves; Slovesné tvary; Slovesná osoba a číslo; Slovesný čas; Slovesný způsob; Slovesný rod; Slovesný vid; Přechodníky

Časování sloves

Třídy slovesné; Izolovaná slovesa

Příslovce

Druhy příslovcí; Tvoření příslovcí; Stupňování příslovcí

Předložky

Předložky vlastní a nevlastní; Předložky podle pádů

Spojky

Druhy spojek; Spojky souřadící; Spojky podřadící

Částice

Druhy částic podle původu; Druhy částic podle postoje mluvčího

Citoslovce

Druhy citoslovcí podle původu; Druhy citoslovcí podle subjektivity/objektivity

Skladba

Spojení souřadné; Spojení podřadné; Větné členy; Přísudek; Podmět; Předmět; Přívlastek; Příslovečné určení; Doplněk; Přístavek; Věta; Souvětí; Druhy vedlejších vět; Slovosled; Odchytky od pravidelné větné stavby

2.2.4. Виконання усної частини у дистанційному форматі

Проведення усної частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови в умовах карантину проводиться в дистанційному режимі із застосуванням ІТтехнологій за допомогою платформи **Microsoft Teams** відповідно до затвердженого розкладу проведення атестації здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

Для забезпечення проведення усної частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови один секретар екзаменаційної комісії виконує функції модератора відеоконференції. До обов'язків модератора відеоконференції входить:

- своєчасний початок відеоконференції зі складання усної частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови;
- підключення до відеоконференції секретаря екзаменаційної комісії, інших членів екзаменаційної комісії;
- підключення до відеоконференції перших п'яти здобувачів вищої освіти на початку атестаційного іспиту;
- надсилання екзаменаційних білетів і матеріалів здобувачам вищої освіти, що складають атестаційний іспит;

- забезпечення своєчасного підключення інших здобувачів вищої освіти у визначеному порядку черги складання атестаційного іспиту;
- відключення від режиму відеоконференції тих здобувачів, що вже склали атестаційний іспит, а також тих здобувачів, що порушують порядок і процедуру проведення атестаційного іспиту з польської/чеської мови в дистанційному режимі;
- підключення до відеоконференції всіх здобувачів вищої освіти, що склали атестаційний іспит, після завершення наради екзаменаційної комісії для оголошення результатів іспитів;
- забезпечення завершення відеоконференції зі складання атестаційного іспиту з польської/чеської мови;
- інші функції, пов'язані із технічним аспектом забезпечення проведення атестаційного іспиту з польської/чеської мови.

Порядок відповідей студентів на усній частині атестаційного іспиту визначається за алфавітним порядком відповідно до списку студентів відповідної академічної групи. У визначений час до відеоконференції підключаються екзаменатори, секретар екзаменаційної комісії та перші п'ять здобувачів вищої освіти, що виконуватимуть завдання усної частини атестаційного іспиту. Здобувачі вищої освіти складають усну частину атестаційного іспиту в алфавітному порядку. Перебування сторонніх осіб поруч з екзаменаторами, секретарем екзаменаційної комісії та здобувачами вищої освіти не допускається (за винятком осіб, дозвіл на участь у конференції яких надано деканом факультету). Екзаменатори та секретар екзаменаційної комісії після встановлення особи здобувача шляхом пред'явлення через відеокамеру здобувачем паспорта громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон або іншого документу, що посвідчує особу, секретарю екзаменаційної комісії, видають завдання усної частини атестаційного іспиту. Здобувачі вищої освіти для отримання екзаменаційного білета та завдань обирають номер білета. За кожним номером закріплено комплект завдань (екзаменаційний білет, текст для відповіді на питання екзаменаційного білета). Завдання для підготовки надсилаються екзаменаторами в електронному вигляді файлом у форматі PDF в особисті повідомлення у **платформі Microsoft Teams**.

При підготовці до відповіді на атестаційному іспиті здобувачі вищої освіти мають налаштувати відеозображення таким чином, щоб екзаменатори могли контролювати добросовісність виконання завдань. Користування сторонніми носіями інформації під час дистанційного проведення атестаційного іспиту заборонено. Для забезпечення прозорості проведення атестаційного іспиту **ведеться відеозапис**.

Після завершення відповіді здобувач вищої освіти відключається від режиму відеоконференції, екзаменатори або секретар екзаменаційної комісії запрошують до відеоконференції наступного здобувача в порядку визначеної черги.

Після завершення атестаційного іспиту екзаменатори проводять нараду в режимі відеоконференції. Після закінчення наради для оголошення результатів іспиту секретар або один з екзаменаторів підключає до відеоконференції всіх здобувачів, що склали атестаційний іспит з польської/чеської мови. Оголошення результатів атестаційного іспиту відбувається в режимі відеоконференції після

завершення всіма студентами академічної групи виконання завдання усної частини атестаційного іспиту".

Після оголошення результатів атестаційного іспиту здобувачі вищої освіти мають право поставити питання екзаменаторам щодо виставленої оцінки, а також висловити свої зауваження та пропозиції щодо оцінювання та проведення атестаційного іспиту. Після відповіді екзаменаторами на запитання, зауваження і пропозиції відео конференція завершується, а атестаційний іспит з польської/чеської мови вважається таким, що добіг кінця. Після оголошення атестаційного іспиту завершеним здобувачі вищої освіти мають право лише на апеляційне оскарження результатів у встановленому порядку.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР» НА АТЕСТАЦІЙНОМУ ІСПИТІ З ПОЛЬСЬКОЇ/ЧЕСЬКОЇ МОВИ

3.1. Оцінювання письмової частини відповіді

Параметри та критерії оцінювання письмової частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови

- зміст (організація тексту, його когезія та когерентність);
- лексична, граматична, орфографічна, пунктуаційна коректність;
- стилістична відповідність мовних засобів, їх різноманітність і варіативність.

№ з/п	Максимальна кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	25	<p>Текст є інформативним і змістовним та повністю відповідає меті й темі поставленого завдання. Використання ілюстрацій, прикладів, фактів для розкриття окремих аспектів теми. Логічна композиційна побудова тексту (вступ, основна і прикінцева частини). Коректне і варіативне використання засобів зв'язку між реченнями і структурними компонентами тексту. Чітке висловлювання думок.</p> <p>Дозволяється не більше двох граматичних, лексичних, орфографічних помилок, які не заважають розумінню змісту тексту.</p> <p>Широка варіативність у виборі лексичних та складних синтаксичних структур. Вільне володіння ідіоматикою, синонімією, антонімією. Повна стилістична відповідність мовних засобів типу заданого тексту. Досягнення прагматичної мети тексту.</p>	24 – 25

	<p>Текст повністю розкриває тему. Основні ідеї і думки висловлюються чітко і повно, але з порушенням логічної послідовності. Обмежене використання засобів зв'язку між реченнями.</p> <p>Не більше чотирьох граматичних, лексичних, орфографічних помилок, які не спотворюють зміст і не заважають розумінню висловлювань. Помилки у складних граматичних структурах (узгодженість граматичного часу, порядок слів тощо), які не порушують значення речень у цілому.</p> <p>Недостатня варіативність у виборі синонімів, антонімів, ідіоматичних одиниць. Використання деяких лексичних одиниць не відповідає стилю даного тексту.</p>	19 – 23
	<p>Нечітко висловлено основну ідею тексту. Обмежене знання даної теми. Відсутність логічного зв'язку між структурними компонентами тексту. Некоректне використання засобів зв'язку між реченнями й абзацами.</p> <p>Не більше семи граматичних, лексичних, орфографічних помилок, які порушують розуміння висловлювань. Помилки у синтаксичній побудові речень. Обмежений вибір лексики.</p> <p>Невірне використання ідіоматичних одиниць. Перевага простих граматичних структур. Порушення стилістичної відповідності тексту в результаті обмеженого використання відповідних мовностилістичних засобів.</p>	13 – 18
	<p>Текст повністю не відповідає меті завдання і не розкриває теми. Недостатній обсяг тексту.</p> <p>Велика кількість (понад вісім) граматичних, лексичних, орфографічних помилок, незрозумілий почерк, що ускладнює розуміння тексту в цілому. Порушення правил побудови речень.</p> <p>Неволодіння варіативністю лексичних одиниць. Стиль тексту повністю не відповідає типу письмового завдання.</p>	0 – 12

3.2. Оцінювання усної частини відповіді

При виставленні оцінки за виконання завдань усної частини атестаційного іспиту з польської/чеської мови враховується змістовність, ґрунтовність відповіді та форма її репрезентації, комунікативна компетенція студентів-випускників, володіння ними основ теорії мови. Оцінювання усних відповідей здійснюється згідно з вимогами до конкретних завдань екзаменаційного білета.

№ з/п	Зміст питання	Макс. кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1.	Читання, інтерпретація уривка ³ оригінального художнього або публіцистичного тексту.	25	<p>Зміст відповіді: повне розуміння тексту; змістовна інтерпретація фрагмента тексту з аналізом мовно- та мовленнєво-стилістичних засобів; особиста оцінка прочитаного; вміння визначити та проаналізувати мовні явища в тексті; вміння пояснити смислові, структурні, загальні та відмінні особливості мовних явищ; адекватний і логічний переклад запропонованого фрагмента тексту.</p> <p>Форма відповіді: коректна фонетична, лексикограматична та інформаційна презентація тексту, вільне володіння мовою, зв'язність та швидкість мовлення, логічне послідовне викладення матеріалу з дотриманням семантичних та формальних зв'язків між реченнями; володіння основними уміннями й навичками перекладу; широка варіативність у виборі лексичних, граматичних, стилістичних структур й обґрунтування їх застосування.</p>	24 – 25
			Передбачається невиконання однієї вимоги до змісту або однієї вимоги до форми. Допускається 3-4 граматичних або лексичних помилки.	19 – 23
			Передбачається невиконання двох/трьох вимог до змісту або однієї вимоги до форми. Допускається 5-6 мовних помилок.	13 – 18
			Передбачається невиконання чотирьох і більше вимог до змісту, двох чи більше вимог до форми. У відповіді студента присутні більше, ніж 6 мовних помилок.	0 – 12

2	Бесіда за запропонованою комунікативною ситуацією	25	<p>Зміст відповіді: повне розуміння запропонованої комунікативної ситуації; визначення основних проблем комунікативної ситуації; смислова й комунікативна інтерпретація основної ідеї; адекватне викладення змісту комунікативної ситуації; логічні відповіді на питання, поставлені екзаменаторами стосовно проблем і змісту комунікативної ситуації; висловлення власного погляду на проблематику комунікативної ситуації.</p> <p>Форма відповіді: розкриття поставленої проблеми в повному обсязі; вільне володіння навичками монологічного й діалогічного мовлення; володіння лексичним мінімумом, передбаченим навчальною програмою; правильне граматичне, фонетичне, стилістичне оформлення мовлення.</p>	24 – 25
			<p>Передбачається невиконання однієї/двох вимог до змісту, та однієї – до форми. Допускається 3-4 фонетичні, лексичні або граматичні помилки, що не спотворюють зміст відповіді.</p>	19 – 23
			<p>Передбачається невиконання трьох вимог до змісту й перекладу, або двох вимог до форми. Усього допускається 5-6 мовних помилок.</p>	13 – 18
			<p>Передбачається невиконання чотирьох та більше вимог до змісту й перекладу, трьох та більше вимог до форми. У відповіді студента наявні більше, ніж 8 мовних помилок.</p>	0 – 12
3	Висвітлення теоретичного питання відповідно до навчальних дисциплін, вивчених протягом чотирьох років навчання (лексикологія, історія мови, стилістика, теоретична граматики).	25	<p>Зміст відповіді: повне розуміння граматичної теми; уміння розкрити граматичну тему в повному обсязі; уміння проаналізувати наявні погляди щодо розв'язання проблеми, що висвітлюється; вміння висловити свою думку щодо аспектів теоретичної проблеми, що висвітлюється; логічні відповіді на питання, поставлені екзаменаторами стосовно теоретичної проблеми, що розглядається.</p> <p>Форма відповіді: уміння побудувати змістовну відповідь; розкриття поставленої проблеми в повному обсязі; володіння теоретичними знаннями, передбаченими навчальною програмою; правильне лексичне й граматичне оформлення відповіді; повна й правильна відповідь на додаткові запитання екзаменаторів.</p>	24 – 25
			<p>Передбачається невиконання однієї/двох вимог до змісту, та однієї - до форми.</p>	19 – 23

		Передбачається невиконання трьох вимог до змісту й перекладу, або двох вимог до форми.	13 – 18
		Передбачається невиконання чотирьох та більше вимог до змісту й перекладу, трьох та більше вимог до форми.	0 – 12

3.3. Підсумкова оцінка за атестаційний іспит з польської/чеської мови

Складниками атестаційної оцінки відповідей студента на атестаційному іспиті є:

- оцінка за письмову частину атестаційного іспиту з польської/чеської мови;
- оцінка за читання, переклад і переказ фрагмента інформативного тексту;
- оцінка за бесіду за запропонованою комунікативною ситуацією;
- оцінка за розкриття теоретичного питання.

Підсумкове оцінювання результатів атестаційного іспиту з польської/чеської мови за національною шкалою і в системі ECTS

Система оцінювання структури та змісту атестаційного іспиту з польської/чеської мови, а також критеріїв оцінювання є накопичувальною: загальна сума балів, отриманих студентом за виконання кожного окремого завдання (питань), у межах 100 балів присвоюється максимальна кількість балів залежно від його обсягу і складності, а також визначаються вимоги і критерії оцінювання відповіді студента (від 0 до максимального бала, визначеного за відповідь на кожне окреме завдання (питання) екзаменаційного білета).

Наприклад, на атестаційному іспиті студент отримав за письмове завдання 15 балів, за відповіді на усній частині атестаційного іспиту на три питання екзаменаційного білета – 18, 20 і 25 балів. Рейтинговий бал студента за відповідь на атестаційному іспиті становитиме: $15+18+20+25=78$ балів.

Підсумкова оцінка за відповідь на атестаційному іспиті з польської/чеської мови за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС і національною шкалою виставляється за таблицею так:

Підсумкова оцінка за атестаційний іспит з польської/чеської мови

Рейтинговий бал за 100бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
0-59	F	незадовільно

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, продемонстрованих студентами-випускниками при складанні атестаційного іспиту з польської/чеської мови з, приймається на її закритому засіданні.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З

ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Основна (базова)

1. Adamczyk, M., Hącia, A., Kołodziejek, E., Sobczak, B., & Zimny, R. (Eds.). (2022). Ty mówisz – ja czuję. Dobre słowo – lepszy świat. Warszawa: PWN.
2. Bańko, M. (2006). Polszczyzna na co dzień. Warszawa: PWN.
3. Dubosz-Kurczabowa, K., & Dubisz, S. (2020). Gramatyka historyczna języka polskiego. Warszawa: PWN.
4. Garncarek, P. (2004). Czas na czasownik. Kraków: Universitas.
5. Historia języka polskiego. Dostępny z://lekcjaliteratury.pl/category/historia-jezyka-polskiego/.
6. Kusiak, M., & Rzepczyński, S. (2004). Jak pisać? Bielsko-Biała: Wydawnictwo park Sp. o.o. Wydanie III.
7. Kita, M. (2017). Wybieram gramatykę! Dla cudzoziemców zaawansowanych i dla studentów kierunków filologicznych. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
8. Klemensiewicz, Z. (2023). Historia języka polskiego. Warszawa: PWN. Wydanie 9. Copyright: wyd. 9, 2015.
9. Kurkowska, H., & Skorupka, S. (1974). Stylistyka polska: zarys. Warszawa: PWN.
10. Mędak, S. (2018). Monografia czasowników dla lektorów języka polskiego i obcokrajowców z megatestem à la carte. Kraków: Universitas.
11. Mędak, S. (2016). Praktyczny słownik łączliwości składniowej czasowników polskich. Kraków: Universitas.
12. Nagórko, A. (1998). Zarys gramatyki polskiej (ze słowotwórstwem). Warszawa: PWN.
13. Kłosińska, K. (2014). Nowe formy i normy czyli poprawna polszczyzna w praktyce. Warszawa: PWN.
14. Podlawska, D., & Płóciennik, I. (2002). Leksykon nauki o języku. Bielsko-Biała: Wydawnictwo Akademii Techniczno-Humanistycznej.
15. Hącia, A., Kłosińska, K., & Zbróg, P. (Eds.). (2021). Polszczyzna w dobie cyfryzacji. Warszawa: PWN.
16. Malinowski, E., Nocoś, J., & Żydek-Bernarczuk, U. (2013). Przewodnik po stylistyce polskiej. Kraków: Universitas.
17. Tambor, A. (2018). (Nie) codzienny polski. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
18. Tambor, A. (2018). Nowa polska pólka filmowa. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
19. Wykłady ze stylistyki. (2008). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
20. Кравчук, А. (2017). Лексикологія і культура польської мови. Київ: Фірма «Інкос».

Допоміжна література

1. Iglíkowska, T. (1995). Ćwiczenia gramatyczno-leksykalne na lektoraty języka polskiego dla cudzoziemców. Warszawa: PWN.
2. Lipińska, E. (2008). Z polskim na ty. Kraków: Universitas.
3. Lipińska, E., & Dąbmska, E. G. (2001). Kiedyś wrócisz tu. Kraków: Universitas.
4. Dubisz, S. (Ed.). (1998). Nauka o języku dla polonistów. Warszawa: Książka i wiedza.
5. Polański, E. (Ed.). (2016). Wielki słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji. Warszawa: PWN.
6. Ostaszewska, O., & Tambor, J. (2002). Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Warszawa: PWN.
7. Polski na B1. Ćwiczenia przygotowujące do egzaminu certyfikatowego z języka polskiego jako obcego na poziomie B1. (2021). Warszawa: Hello Polish.
8. Pyzik, J. (2006). Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo imion. Kraków: Universitas.
9. Rzeczownik bez tajemnic. (2023). Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.
10. Gruszczyński, W., & Bralczyk, J. (Eds.). (2002). Słownik gramatyki języka polskiego. Warszawa: PWN.
11. Urzędowy wykaz polskich nazw geograficznych świata. (2019). Warszawa: Komisja Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
12. Zдай się na Polski. Podręcznik kursowy, przygotowujący do egzaminu certyfikowanego na poziomie B1. (2022). Warszawa: Start Polish.

Додаткові ресурси

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. SJP Dor. URL: // <http://www.sjpd.pwn.pl/>.
2. Słownik gramatyczny języka polskiego. URL://<http://sgjp.pl>.
3. Słownik języka polskiego PWN. URL://<http://sjp.pwn.pl>.
4. Słownik SJP.PL URL://<https://sjp.pl/>.
5. Słownik języka polskiego. URL:// <https://sjp.pwn.pl/>.
6. Słowosieć. URL://<http://plwordnet.pwr.wroc.pl/wordnet/>.
7. Wielki słownik języka polskiego. URL:// <http://wsjp.pl>.
8. Miejski słownik slangu i mowy potocznej. URL:// [_https://www.miejski.pl](https://www.miejski.pl).
9. Rada języka polskiego. URL: // http://www.rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=331:zajebisty&catid=44&Itemid=145.
10. Słownik wyrazów obcych. URL: // <http://slownik-wyrazowobcych.eu/>.
11. Słownik wyrazów zapomnianych. URL: // <https://swz.ijp.pan.pl/>. 12. Бібліотека ІПІ Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/node/422>.

13. Віртуальна дошка оголошень факультету східної і слов'янської філології в Телеграм. URL: https://t.me/fs_info.
14. Інстаграм-сторінка факультету східної і слов'янської філології. URL: <https://cutt.ly/CZo0kp9>.
15. Інстаграм-сторінка секції полоністики. URL: <https://www.instagram.com/n.raiterr/>.
16. Офіційний сайт КНЛУ. URL: www.knlu.edu.ua.
17. Офіційний сайт Посольства Речі Посполитої. URL: https://www.gov.pl/web/ukraina?fbclid=IwAR1BBcMHRdof4tGxpV3frj6IPYzjRUwgUSHr_hF5NA0bgZcTYP16NYBDt0.
18. Фейсбук-сторінка секції польської мови КНЛУ. URL: <https://www.facebook.com/groups/553296212122180>.
19. Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології. URL: <http://surl.li/howuj>.

ЧЕСЬКОЇ МОВИ

Основна (базова):

1. Андерш Й., Даниленко Л.І., Паламарчук О.Л. та ін. (2002). Українсько-чеські паралелі в текстах і ситуаціях. Розмовник. К.: Довіра.
2. Андерш Й.Ф., Матвієнко Т.І. та ін. (1992). Граматика чеської мови. К.: Наукова думка.
3. Антоненко О., Лобур Н., Паламарчук О., Стрельчук Г., Шевченко М. (2009) Українсько-чеський словник лінгвістичної термінології. Л.: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка.
4. Антоненко О.В., Гасіл Ї., Паламарчук О.Л. (2010). Чеська мова: крок за кроком: навчальний посібник. К.: Київський університет.
5. Антоненко О.В., Лобур Н.В., Паламарчук О.Л. (2014) Із життя сучасної Чехії II. Навчальний посібник з аналітичного читання для студентів славістів 3–4 курсів. К.: Освіта України.
6. Ващенко О. (2009) Збірник вправ з граматики чеської мови (практичний посібник для додаткового та самостійного опрацювання основ граматики чеської мови). К.: КСУ.
7. Гасіл Ї., Лобур Н., Паламарчук О. (2011) Чеська мова для українців. Підручник. Частина 1. Л.: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка.
8. Даниленко Л.І. (2007) Чеська мова. К.: Довіра
9. František Štícha a kol. (2013). Akademická gramatika spisovné češtiny. P.: Academia.
10. Akademická příručka českého jazyka (2019). Academia. – Dostupný z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/>
11. Adamović A. Hrdlička M. (2016) Basic Czech III. -- Druhé vydání. Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum.
12. Adamović A. Hrdlička M., Ivanovová D. (2014) Basic Czech II. P.: Karolinum.

13. Boccou Kestřánková M. (2011) Dialogy k výuce češtiny pro cizince. Praha: Karolinum.
14. Boccou Kestřánková M. A kol. (2020) Čeština pro cizince: úroveň B2. Praha: P.: Karolinum.
15. Čadská M. Vlasáková K. (2009) Certifikovaná zkouška z češtiny pro cizince - úroveň B2: (cvičná sada). Praha: Karolinum.
16. Čechová E., Remediosová H. (2010) Chcete ještě lépe mluvit česky. 2. díl. Harry Putz.
17. Confortiová H. (2008) Česká deklinace a konjugace pro cizince: (tabulky a příklady). Praha: Karolinum.
18. Cvejnová J. (2016) Česky, prosím III: úroveň B1. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum.
19. Hradilová D. A kol. (2021) Czech it up! 3: čeština pro cizince : úroveň B1 = Czech for foreigners : level B1. Olomouc: Univerzita Palackého.
20. Filipec J. aj. (1994) Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. Praha: Academia.
21. Havránek B. (1996) Stručná mluvnice česká. P.: Fortuna.
22. Hlavsa Z., Hruškova Z. a další (2001) Pravidla českého pravopisu. P.: Akademie věd České republiky.
23. Konfortilová H. (1991) Seznám nejfrekventovanějších sloves. SPN.
24. Luttererová, J. (1986) Česká slovní zásoba a konverzační cvičení: určeno pro posl. fak. filozof. SPN.
25. Matula O. (2007) Český den: kurz českého jazyka pro azylanty navazující na Manuál pro učitele českého jazyka pro cizince bez znalosti latinky. Člověk v tísni.
26. Pařízková Št. (2021) Čes'ka mova dlja ukrajins'komovnych = Čeština pro ukrajinsky mluvící. Pavel Pařízek – P & P.
27. Trnková A. (1998) Cvičení z české mluvnice pro cizince. ISV.

Допоміжна література

1. Коптілов В. В. (2002) Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. Юніверс.
2. Корунець, І. В. (2001) Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. «Нова Книга».
3. Brouček L. (2013) Čeština do práce: audiovizuální kurz češtiny pro cizince: metodický manuál. CIC - Centrum pro integraci cizinců.
4. Hlavsa Z., Hruškova Z. a další. (2001) Pravidla českého pravopisu. Akademie věd České republiky.
5. Němec I. (1968) Vývojové postupy české slovní zásoby. Academia.
6. Vaňková I. a kol. (2005) Co na srdci, to na jazyku. Karolinum.
7. Poštolková B., Roudný M., Tejnor A. (1983) O české terminologii. Academia.

Додаткові ресурси

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Čermák, Fr., Schmiedtová V. Český národní korpus – základní charakteristika a širší souvislosti / František Čermák, Věra Schmiedtová. – Dostupný z: <http://knihovna.nkp.cz/nkkr0403/0403152.html>
2. Český národní korpus. – Dostupný z: <https://www.korpus.cz/>
3. Gramatika českého jazyka. – Dostupný z: <http://www.ocestine.cz/testy/>
4. Internetová jazyková příručka. – Dostupný z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/>
5. Lingea s.r.o. – Dostupný z: <https://www.nechybujete.cz/>
6. Moje čeština – čeština na internetu. – Dostupný z: <http://www.mojecestina.cz/>
7. Národní knihovna ČR. – Dostupný z: <https://www.nkp.cz/>
8. Karlík P., Nekula M., Pleskalová J. (2017) Nový encyklopedický slovník češtiny [Електронний ресурс]. Nakladatelství Lidové noviny. – Sv. 1–2. – Dostupný z: <https://www.czechency.org/slovník/>
9. Pravidla českého pravopisu.: <http://www.pravidla.cz/>
10. Slovník afixů užívaných v češtině. – Dostupný z: <http://www.slovníkafixu.cz/cil>
11. Чесько-український словник. – Dostupný z: <https://www.movapp.cz/uk/dictionary>
12. Електронний ресурс для пошуку теоретичних і практичних джерел з богемістики, чеської культури, історії тощо. – Режим доступу: <https://ulozto.cz/>
13. Інституційний депозитарій– Режим доступу: <http://rep.knlu.edu.ua/xmlui>
14. Офіційний сайт Посольства Чехії в Україні. – Режим доступу: <https://www.mzv.cz/kyiv>
15. Чеський центр Київ. – Режим доступу: <https://kyiv.czechcentres.cz/uk/>
16. Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua
17. Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ. – Режим доступу: <http://eastphil.knlu.edu.ua>
18. Фейсбук-сторінка факультету східної і слов'янської філології
Режим доступу: <https://cutt.ly/rZo169p>
19. Фейсбук-сторінка секції чеської мови «Богемістика в КНЛУ». – Режим доступу: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100089034368121>